

skatteprocent og det serviceniveau, som borgerne rent faktisk tilbydes.

Ved udligningen af forskelle i skattegrundlag tages der udgangspunkt i »beskatningsgrundlag«, der opgøres som et sammenvejet udtryk for kommunernes skattegrundlag (personskatter og grundskyld).

For primærkommunerne beregnes beskatningsgrundlaget i øjeblikket som kommunens beskatningsgrundlag tillagt 6½ pct. af de afgiftspligtige grundværdier. De 6½ pct. er fastsat ud fra ejendoms-skatternes (grundskyldens) landsgennemsnitlige vægt i den kommunale beskatning.

Beskatningsgrundlaget for en amtskommune opgøres som summen af provenuet af amtskommunens indkomstskat og grundskyld divideret med udskrivningsprocenten.

2.2. Det gældende system

Den gældende lov om kommunal udligning og generelle tilskud indeholder bl.a. regler om udligning af forskelle i beskatningsgrundlag og udgiftsbehov. Det gældende tilskuds- og udligningsssystem består af tre ordninger:

- * En udligning af forskelle i udgiftsbehov
- * En udligning af forskelle i beskatningsgrundlag
- * Et generelt statstilskud.

I *udgiftsbehovsudligningen* er der tale om følgende udligningsordninger:

- * En *landsudligning*, der omfatter alle landets primærkommuner herunder også den primærkommunale del af Københavns og Frederiksberg Kommuner. Der udlignes 35 pct. af forskellene mellem kommunernes udgiftsbehov.
- * En *hovedstadsudligning* for kommunerne i hovedstadsområdet, bestående af Københavns og Frederiksberg Kommuner samt kommunerne i København, Frederiksborg og Roskilde Amter. Denne udligning lægges oven i landsudligningen af udgiftsbehov. Der udlignes 25 pct. af forskellene i udgiftsbehov.
- * en *amtskommunal* udligning for alle landets amtskommuner, herunder også den amtskommunale del af Københavns og Frederiksberg Kommuner. Der udlignes her 85 pct. af forskellene i amtskommunernes udgiftsbehov.

For de tre ordninger er der i lov om kommunal udligning fastsat en række »objektive kriterier«, der skal afspejle størrelsen af kommunernes eller amtskommunernes udgifter – f.eks. antallet af indbyggere i given aldersgruppe.

Udligningen af forskelle i *beskatningsgrundlag* er også opdelt på tre ordninger:

- * En landsudligning der omfatter primærkommunerne. Kommunerne i hovedstadsområdet indgår

som én samlet kommune. I ordningen gives der et udligningstilskud til primærkommunerne på 50 pct. af forskellen mellem kommunens beskatningsgrundlag pr. indbygger og det gennemsnitlige beskatningsgrundlag pr. indbygger i hovedstadsområdet. Samtlige kommuner udenfor hovedstadsområdet har p.t. et beskatningsgrundlag pr. indbygger, der ligger under hovedstadsområdets gennemsnit. Dermed får alle kommuner uden for hovedstadsområdet tilskud i landsudligningen, mens kommunerne i hovedstadsområdet, der indgår som en samlet kommune, hverken får tilskud eller betaler direkte til ordningen. Udligningsordningen er i stedet »statsfinansieret«, dvs. finansieret af det samlede statstilskud til primærkommunerne.

- * En hovedstadsudligning for kommunerne i hovedstadsområdet. Denne udligning er i modsætning til landsudligningen ikke statsfinansieret, men ren mellemkommunal. Der udlignes 90 pct. af forskellene i beskatningsgrundlaget.

- * En amtskommunal udligning for alle landets amtskommuner. Der udlignes 85 pct. af forskellene mellem landets amtskommuner.

Udover ovennævnte udligningsordninger ydes der et særligt tilskud til primærkommuner, der har et beskatningsgrundlag pr. indbygger, der er lavere end 87 pct. af landsgennemsnittet. Tilskuddet beregnes ud fra forskellen mellem kommunens beskatningsgrundlag og grænsen på 87 pct. af landsgennemsnittet. Der udlignes her 40 pct. af forskellen, således at der for kommuner med særligt svagt beskatningsgrundlag i alt udlignes 90 pct. (landsudligningen på 50 pct. plus 40 pct.) i forhold til det fastsatte udligningsgrundlag.

Det høje udligningsniveau i hovedstadsudligningen og i udligningen for kommuner med svagt beskatningsgrundlag medfører, at en kommune kan risikere, at ekstra skatteindtægter – f.eks. i kraft af en øget ligningsindsats – medfører et tilsvarende øget bidrag til de øvrige kommuner.

Med virkning fra tilskudsåret 1984 har tilskuds- og udligningssystemet derfor indeholdt en regel om, at det tilskud som kommunen modtager, eller det beløb som kommunen betaler til udligningsordningerne nedsættes, hvis en kommune skal afgive mere end 90 pct. af stigningen i skatteprovenu som følge af en stigning i indkomsterne – den såkaldte overudligningsbestemmelse. Bestemmelsen sikrer, at en kommune ikke kan miste mere end 90 pct. af en indkomstfremgang. Bestemmelsen kan sammenlignes med skatteloftet i skattereglerne. Udover de nævnte udlignings- og tilskudsordninger findes der i medfør af lov om kommunal udligning og generelle tilskud